

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto

za

, levo.

pisi se ne vrnejo.

Štev. 6

Ptuj, 5. februarja 1922

IV. letnik

Kaj je Jugoslovanom najbolj potrebno?

„Jutro“ je pred božičem stavilo svojim čitateljem in sploh Jugoslovanom vprašanje: Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno. Pozvalo jih je, naj na to vprašanje odgovore in pošljejo listu odgovore. Za najboljše rešitve je razpisalo tudi nagrade.

Odgovorov je prišlo 2164. Velika večina jih je seveda iz Slovenije. Lepo število jih je tudi iz jugoslovanskih krajev, iz Hrvaške, Vojvodine, Srbije, Makedonije, Bosne, Dalmacije in iz neodrešene Primorske. Deset odgovorov je prišlo iz bratske Češke, posamezni odgovori pa tudi iz Švice, Berlina, Dunaja, Strasburga in Essena.

Po poklicu so udeleženci iz vseh stanov, od visoko izobraženih do preprostih kmetovalcev in obrtnikov, ki se pri svojem delu zanimajo za razvoj naše Jugoslavije.

Prvo nagrado je presojevalni odbor prisodil g. Ivanu Kokalju, kovaškemu pomočniku v Dragomlju pri Domžalah. Poglejmo si, kaj je po njegovem mnenju Jugoslaviji najbolj potrebno.

Potrebno je, da se s ponosom zavedamo zlate svobode; da imamo pravo ljubezen do naše mile matere Jugoslavije, dalje, da delujemo v slogi, ker sloga jači, a nesloga tlači. Potrebno je, da zaupamo sedanjemu vodstvu države. Saj je izvoljeno od nas, ki ljubimo in cenimo svojo domovino, svoje brate in sestre.

Predvsem in najbolj potrebno pa je: delo, treznost in pravo spoznanje. Dolžnost vsakega

Jugoslavana je, da dela, kakor delajo mravlje, kadar jim je kruta roka razdrila njih gnezdo. Delo je tako potrebno v naši mladi državi, da ne smemo niti minute po nepotrebnem zamuditi. Vsi moramo gledati na to, da čim več pridelamo. Pri delu si bomo pridobili novih moči, da se skupno upremo krutemu sovražniku Alkoholu, ki v Sloveniji tako grozno gospodari. Pri njem posedamo vse dolge proste čase in tarnamo, kako je hudo življenje v Jugoslaviji, ker je slabo vodstvo in so visoki davki. Nato pa pokličemo še eno mero, da se utolažimo. To so davki, ki nas uničujejo gmotno in duševno! Odtod toliko nezadovoljnosti in bede! Tu je slabo vodstvo vsakega posameznika. Da bomo pa zmožni se temu sovražniku upreti, treba nam pravega spoznanja. Do pravega spoznanja pridemo, ako si vzamemo v prostem času v roke dobre knjige in časopise, ki nas že dalje časa spominjajo in vspodbujajo k temu, kar nam je najbolj potrebno. Naša verska dolžnost je ljubezen do bližnjega, zato glejmo, da rešimo vsakega izmed naših bratov, ki tava zaslepljen po napačni poti. Z vsa silo zavrnilo pa one, ki imajo v vse to vpogled, pa nas le brez usmiljenja tirajo dalje v prepad, ker hočejo, da bi se mi žrtvovali za njih hudobne namene. Pokažimo jim hrbet, kajti oni niso pravi Jugoslovani, oni so tujčevi hlapci; za njih delo so pripravljeni na tujih straneh Judeževi srebrniki.

Vse to nam je treba storiti, potem bomo lažje prepustili od nas izvoljenemu vodstvu države, da nam ustvari veliko in močno Jugoslavijo.

nahajal v samostanu Studenci, ker se je odrekel vladi in vzel meniško raševino na sebe.

Sava je bil najprej v Rusiku, potem v Vatopedu, a ko je dospel Nemanja l. 1197., sta obadva obnovila svetogorski samostan Hilandar in utrdila v njem srbsko kulturno središče, kakor so ga imeli Rusi v samostanu Rusiku, Bolgari pa v Vatopedu, samo še čvršče, z boljše organiziranim delom. Po svoji volji je živel Sava medtem samo do očetovega prihoda na Sveti gori, ter pri tem preko mere mučil mlado telo s postom, bdenjem in vsakojakim trpljenjem. Čim pride Nemanja, je moral Sava popuščati, ker stari izmučeni vojščak ni mogel gledati trpljenja in mučenja svojega ljubljence. Da ga ne bi po nepotrebnem žalostil, je Sava odnehal od svojih asketskih naporov, misleč, da jih kasneje nadomesti.

Pa tudi po smrti Nemanjini leta 1200, — to smrt je Sava na posebno ganljiv način opisal — ni Savi dano, da živi postu in molitvi. Iz Srbije so mu neprestano prihajala poročila, eno bolj črno ko drugo, da naj se povrne v domovino in naj s svojo pametjo, ugledom in spretnostjo pomaga svoji domovini, ki jo razdira borba med prepirljivima bratoma Vukanom in Stepanom. Sava se res vrne, toda šele po dolgih prošnjah, l. 1207., in nosi s seboj relikvijske Nemanje. Pomiril je brata in se potem hotel vrniti na Sveto goro. Toda ljubezen do naroda in Stepanove prošnje so ga prisilile, da je svojo željo zapustil obči in ostal v domovini.

Iz Nemanjine zadužbine Studenice je

Iz zgodovine papeških volitev.

Zgodovina papeštva je zgodovina strankarskih političnih bojev. To se najjasneje vidi tudi pri izvolitvi vsakokratnega novega papeža. V prvih treh stoletjih po Kristusu so si verniki svoje škofe volili, kakor povsod drugod, tako tudi v Rimu. Že koncem tretjega in še bolj tekom četrtega stoletja pa so si rimski cesarji znali pridobiti velik in končno odločilen vpliv na papeško volitev. Ta političen vpliv, ki je služil izvestnim političnim ciljem rimskih cesarjev, je prešel na naslednike rimskih cesarjev. Ko je prepadlo cesarstvo iztočnih Gotov v Italiji, že ni ljudstvo vernikov imelo nobene besede več pri volitvah papeža. Papeža so skupno izbirali rimska duhovščina in rimski velikaši ter plemenitaši, eksarh iz Ravene pa je vsakokratno izvolitev predložil cesarju v Carigradu v potrditev.

Tekom devetega in desetega stoletja se je vršila volitev docela pod vplivom rimskih plemiških strank, dokler si ni končno nemški cesar Oton prilastil odločujočo pravico pri papeški volitvi. Sledile so razne borbe, dokler ni papež Aleksander III. v XII. stoletju na tretjem lateranskem koncilu dosegel, da je prešla volitev papeža v oblast zbora kardinalov. Na lyonskem koncilu leta 1274. pa je papež Gregor X. še dodal določbo, da se vrši volitev v konklavu. Tudi je določil število kardinalov na največ 70. (Danes je med kardinali 32 Italijanov in 31 drugih.) Konklave

razvil Sava delo za prosvetanje Srbije, ali le s slabim uspehom, ker je vrhovna cerkvena oblast bila grška, ki jej ni bilo mnogo do prosvetevanja Srbov. Celotna zemlja vobče je bila neurejena, neutrnjena, od vseh strani obkoljena od sovražnikov. Zato je Stepan tudi moral iskati oslonca na zapadu, odkoder si je vzel tudi drugo ženo in kjer je hotel izprositi tudi kraljevsko krono. Sava tega ni pričakoval v Srbiji, njega so bratovi koraki žalostili in žalili. Zato se je zopet vrnil na Sveto goro.

Toda le za malo časa, kajti brzo se je zopet izmiril z bratom in v dogovoru z njim odšel v Nikejo, kjer je dosegel pri carju Teodoru Laskaru in patriarhu Emanuelu, da so srbske cerkve priznali za samostalne in jej dali metropolita v osebi Save samega. Sedaj je Srbija imela čvrsto podporo za izvajanje kulturne organizacije. Sveti Sava se je mogel vrniti v domovino in takoj započeti s svojim plodnim prosvetiteljskim delom. Ko je zgradil čvrste in zanesljive temelje srbskemu kulturnemu razvoju in ko je s svojim nasvetom in delom pomagal bratu Stepanu, da Srbijo utrdi in uredi, je s tem položil osnovo za bodočo veličino Srbije. Za vsako najmanjšo stvar se je brigal. Dvigal je samostane in cerkve, izdeloval pravila za nje, zbiral je in prevajal cerkvene knjige in zakone, opisal je jedinstveno, skladno in z globoko nežnostjo življenje svojega očeta Nemanje, s samostanskim imenom Simeona.

Sava je bil tako prvi srbski književnik, prvi uvajalec zakonov, prvi organizator cerkve

Sveti Sava.

V petek, 27. januarja so naši pravoslavni bratje Srbi praznovali spomin svojega največjega narodnega svetnika sv. Save.

Sveti Sava se je rodil kot najmlajši sin Stjepana Nemanje in njegove žene Ane okrog leta 1170., pozno, ko se stariši več niso nadejali, da še dobe deco. Ime mu je dano Rastislav, a iz nežnosti so ga doma klicali Rastko. Detinstvo mu pada v ono dobo, ko je Stjepan Nemanja gradil svoje zadružbine in ko se je morda že pričel pripravljati, da konča svoje življenje v samostanu. Razpoloženje na velikožupanskem dvoru je bilo potem tako zelo pobožno in je zelo vplivalo na mlado Rastkovo dušo. Tako ni čada, da je on postal tih, v se zamišljen deček, ki je obračal svoj pogled od bučnega življenja mladih velikašev in ga upiral v oddaljene zemlje, kjer je slišal, da žive bogaboječi ljudje ob postu in molitvi.

Poln takšnih misli pobegne Rastko kot mladenič z nekimi menihi, ki so prišli k Nemanji po miloščino, na Sveto goro. Roditelji Nemanjini so obupavali kljub vsej svoji pobožnosti radi tega bega in žalost jih je sklonila, ko jim je Rastko po vojvodi, ki ga je zasledoval do Svete gore, poslal svojo posvetno obleko, svoje plave, kakor zlate lase, in jim sporočil, da ni več Rastko, ampak Sava. S Svete gore se ni več hotel vrniti, ampak je še nanjo pregovoril tudi očeta, ki se je že

se vrši po sedaj veljavnih moderniziranih določbah tako-le:

Po papeški smrti se poda kardinal-camerlengo (to je star naslov iz bivše papeške države in pomeni kardinala, ki je nekoč vodil posle finančnega ministra in najvišjega državnega sodnika) v Vatikan, da napiše listino, v kateri se konstatira papeževa smrt. Tudi prevzame camerlengo vse papeže insignije, kakor prstan itd. Kardinalski kolegij izvoli nato tri kardinale raznih činov, ki pomagajo camerlengu v izvrševanju najvišje oblasti do izvolitve novega papeža. Tretji dan po papeževi smrti, ko so papeža položili na svečan oder, se zberejo kardinale v svojih desetih kongregacijah in prično pripravljati konklave. Deseti, najkasnejše dvanajsti dan po papeževi smrti se kardinalski zbor poda v konklave, ki ga navadno prirede v Vatikanu. Dokler konklave traja, se ne smejo nahajati v njem druge osebe razen kardinalov. Pri okencu v dohodnih vratih pa daje od kardinalov izvoljeni odbor avdijenco tujim poslancem in delegatom mesta Rima. (Poslednjih pa od l. 1870. dalje ni več. Izvolitev sama se izvrši sporazumno z vzklikom, toda ta slučaj je v zadnjem času redek, ker se še vedno vrše politični boji za papeštvo. Ali pa se izvolitev izvrši s kompromisom, ki ga izdela komisija treh do sedmih kardinalov po že določenem poslovniku. Ako tudi to ne uspe, se vrši volitev v tajnem glasovanju z zaprtimi listki. V tem slučaju mora izvoljenec dobiti dvetretjinsko večino. Če se je volitev izvršila, ne da bi kateri kandidat dobil dvetretjinsko večino, se glasovnice na določeno uro sežgo in dim, ki prihaja iz dimnika, naznanja čakajočemu prebivalstvu, da volitev še ni končana. Avstrija, Španija in Francija so imele že od srednjeveških časov pa do najnovejše dobe pravico takozvane ekskluzive, to je vsaka teh držav je smela izključiti od izvolitve za papeža enega ali družega kardinala. Papež Benedikt pa je takoj po svoji izvolitvi to pravico odpravil. Tudi poprej je ta pravica že bila sporna, toda pri zadnji volitvi se je Avstrija poslužila in onemogočila izvolitev najresnejšemu kandidatu, kardinalu Rampolli. Tudi Francija se je pri zadnji volitvi poslužila svoje „ekskluzive“. Posledica je bila končno izvolitev Benedikta. Ta izvolitev je prišla dokaj nepričakovano in je izzvilo kompromisna.

Od leta 1522. naprej so bili papeži samo Italijani. Tudi Benedikt je bil prepričan Italijan, ki je ob londonskem paktu z veseljem sprejel na znanje veliki uspeh Italije na jugoslovanski račun.

Po volitvi se izvrše razni stari obredi, na primer prisega pokornosti kardinalov novemu papežu izročitev „ribiškega prstana“ itd. Nato sporoči kardinal-diacon s Petrove cerkve prebivalstvu, da je novi papež izvoljen, z besedami „Habemus papam“.

in prosvete, prvi dalekovidni državnik in razborit diplomat.

Ko je povsod započel in v pravo smer napotil delo za narodni in državni naredek, ga je takratno visoko spoštovanje do svetih krajev nagnilo, da je dvakrat potoval v Palestino. Prvokrat kot metropolit, drugokrat, ko je že odložil to čast in jo predal v zanesljive roke Arzenija Prvega. Na drugi poti je posetil ne samo Palestino in Sirijo, nego tudi oddaljeno Afriko. S pota pa se ni več vrnil v Srbijo- 14. januarja 1236 se je na povratku iz Svete dežele na praznik Bogojavljenja prehladil ter umrl v Ternovi na Bolgarskem pri svojem sorodniku, bolgarskem carju Jovanu, s čigar hčerjo je bil oženjen njegov sinovec, srbski kralj Vladislav. Tu je bil sveti Sava tudi pokopan v novi cerkvi „40 mučenikov.“

Vladislav je le s težavo izprosil njegove relikvije, da jih položi v svoji zadužbini Mileševu blizu Lima in Prijepolja, kjer so počivale vse do leta 1595. Takrat jih je Sinan paša na Vračaru pod Beogradom zažgal, da zatre duh svetega Save med Srbi, ker jih ta duh drži čvrste in nezlomljene, polne nade v osvobojenje.

Savine relikvije je zažgal, ali njegovega duha med Srbi ni mogel uničiti.

Dopisi.

Pogreb g. Ivana Gosak-a, posestnika in gostilničarja v Žičah, je pokazal, kako je bil ljubljen in spoštovan v vsej dolini. Govornik je ob grobu naslikal vrline ranjkega ter povdaril njegovo vsestransko uspešno delavnost, posebno tudi za javni blagor. Domače pevsko društvo je pelo ginljive žalostinke, da so se zalujočim rosile oči. Na svidenje nad zvezdami!

Shod demokratske stranke v Ptuj. Dne 26. februarja ob 9. uri dopoldne se vrši javen shod demokratske stranke v Ptuj v Društvenem domu. Razen drugih govornikov: gg. dr. Kukovec in dr. Kramer min. na r. Vabi se ves okraj na ta shod. Odbor JDS.

Prihodnja plesna vaja „Sokola“ se vrši v sredo, dne 8. februarja ob 20. uri v Društvenem domu. Odbor.

Mestni urad naznanja, da se ne bo več razglašalo po mestu s trompeto, ampak z bobnanjem.

Darila za Sokolski dom Ptuj. Gospa Olga Tancig Lir 5.— = K 62:50. Mizuina pri g. Tancig 74 K. Ing. Celestina 112 K. Na godovnici g. Lenart-a nabrano 2203 K. Pri dr. Šalamunu nabrano 1200 K. Na obnem zboru po iniciativi g. dr. Visenjak-a 1511 K. Neimenovan 30 K. Skupaj K 5162:50. Kamen do kamna palača.

Kino. Ta teden se predvaja krasni film v 2 epizodah „Moč krvi.“ V četrtek (na svečnico) I. epizoda: Smrt v Benetkah, v nedeljo, 5. t. m. II. (zadnja) epoha: V zanjki Indijca. V glavni vlogi Violetta Napierska. Izvanredno privlačni film, zanimivo dejanje, krasni prizori v Benetkah in okolici.

Priprave za zabavni večer dne 4. februarja ob 8. uri zvečer so izvršene. Iz Maribora, Ormoža in Središča so se napovedali gostje. Izrecno povdarjamo, da so dobrodošli vsi, ki so dobre volje. Vsak bo našel pri nas prijetno in neprisiljeno zabavo. Na mnogobrojno svidenje!

Na zabavni večer dne 4. februarja 1922 ob 20. uri v Društveni dom vabi vse somišljenike in prijatelje krajevna organizacija JDS. v Ptuj. Na sporedu je petje, godba in ples. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki se za dobro namene sprejemajo.

Organizacija vojnih invalidov v Ptuj priredi v soboto, 18. t. m. v Društvenem domu plesno zabavo s tombolo, šaljivo pošto etc. Igra ptujška mestna godba. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 5 Din. za osebo. Čisti dobiček je namenjen v prid vojnim invalidom. Invalidi in prijatelji invalidov, pridite v polnem številu! Čim več vas bo, tem večji bo gmotni uspeh in tem laglje se bo organizacija ozirala na vaše prošnje in želje glede podpor i. t. d. Odbor.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Ptuj ima v torek, dne 7. februarja t. l. ob 20. uri v gimnaziji soba I. razreda javno sejo. Najemniki in pednajemniki pridite polnoštevilno, ker se bode obravnavalo vprašanje, kako uspešno pobijati stanovanjsko bedo. Ob enem se bodo davale vse potrebne informacije, ki se tičejo najemnin.

Dijaška kuhinja v Ptuj. Občo draginjo, ki nas vse letos tlačí, mora v posebni meri občutiti tudi Dijaška kuhinja v Ptuj. Radi draginje se obrača več dijakov na Dijaško kuhinjo, radi draginje so vsa živila dražja, radi draginje pa so dobrovoljni prispevki mnogo manjši. Zato ni čuda, da je imela Dijaška kuhinja v prvem polletju 21.491 K izdatkov, dohodkov pa samo 11.425 K, primanjkljaja torej 10.066 K. Da bi mogla še dalje vršiti svojo nalogo, prosi odbor vse prijatelje naše učeče se mladine za pomoč. V minulih letih so gostije precej donesle, naj tudi letos ne izostanejo.

Akcija za ubožni sklad. Mestna občina je imela pred vojno v svojem ubožnem skladu nad 80.000 K, ki so se žalibog porabile za vojno posojilo, tako da je ta sklad zdaj brez vseh sredstev. Zato morajo naši ubogi mestni reveži nezno trpeti, ker jim občina vsled pomanjkanja denarnih sredstev ne more priti

na pomoč. Zima je pa huda in dolga, draginja za vse najnujnejše življenske potrebščine vedno narašča, brezposelnost se dnevno širi in tako se večja beda od dne do dne. Da se zamore ta nezno položaj za mestne reveže olajšati, je nujno potrebno, da ubožni sklad mestne občine dobi zopet sredstev v njihovo pomoč, kar je pa možno edino le potom prostovoljnih daril. Vsaka najmanjša denarna vsota, kakor tudi vsako drugo darilo se hvaležno sprejme. Vsa darila, denarna in druga, se lahko oddajo na mestnem magistratu pri blagajni, pobirala pa se bodo tudi po hišah po za to pooblaščenih osebah, ki se morajo izkazati s pooblastilom mestnega magistrata. Objavljeni bodo darovalci in njih darila svoječasno in se vknjižujejo v ubožni sklad. Vsakdo brez izjeme naj torej priskoči mestnim sirotam na pomoč po svojih močeh, po svojem premoženju, kajti revežem pomagati je splošno človeška, nadstrankarska, mednarodna, interkonfesionalna zadeva.

Uradni dnevi. Ptujsko okrajno glavarstvo bo imelo v letu 1922 naslednje uradne dneve: A. Za sodni okraj ormoški: v občinski pisarni v Ormožu od 9. do 12. ure predpoldnem: v sredo, dne 11. januarja, 1. marca, 19. aprila, 31. maja, 12. julija, 23. avgusta, 4. oktobra, 22. novembra. B. Za sodni okraj rogaški: 1. V gostilni „Pri pošti“ v Rogatcu od 9. do 12. predpoldnem: v četrtek dne 26. januarja, 9. marca, 20. aprila, 1. junija, 10. avgusta, 14. septembra, 26. oktobra, 14. decembra, 2. v občinski pisarni Zdravilišča Rogaska Slatina z začetkom ob 8. uri predpoldnem v petek, dne 27. januarja, 10. marca, 21. aprila, 2. junija, 7. julija, 11. avgusta, 15. septembra, 27. oktobra in 15. decembra. C. Za sodni okraj ptujski: so uradni dnevi vsako sredo in petek od 9. do 12. ure predpoldnem. Ako pa bo eden teh dnevov praznik, se sprejemajo stranke prihodnji dan. Da ima prebivalstvo priliko sporočiti svoje želje vodji okrajnega glavarstva osebno, je isti strankam na razpolago ob sredah in petkih od 11. do 12. ure predpoldne v Ptuj ter na onih gori označenih uradnih dnevih, kateri so razprto tiskani.

Vsem naprednim županom, podžupanom, odbornikom in občinskim tajnikom! Dobra občinska uprava je predpogoj dobre in močne države. Prav posebno velja to za našo državo, v kateri pomeni občina temelj vse državne zgradbe, in v kateri ima mnogo večji pomen, večje pravice in večje naloge, kakor jih je imela preje. Ta položaj treba samo izkoristiti. Ni naloga občine samo izvrševanje ukazov, marveč glavno je delo v lastnem delokrogu, smotreno delovanje za gospodarsko povzdigo naroda, pospeševanje vseh panog gospodarstva, zlasti kmetijske produkcije, obrti, industrije, reševanje velikih nalog, ki čakajo občine na socialnem in kulturnem polju. Dobra in poštena uprava mora ustvariti jak in silen narod, mora ustvariti jako in silno državo. Dolžnost je vseh tistih, ki sodelujejo pri občinski upravi, da delujejo v tej smeri. Da pa pojdemo po isti poti in olajšamo naloge, ki nas čakajo, osnovali smo društvo „Samouprava“, ki naj združi v sebi vse one, ki hočejo bodisi s svetom, bodisi z dejanjem sodelovati v upravah. „Samouprava“ bo organizacija, v kateri se bomo medsebojno poučevali in krepili, pri kateri bomo iskali nasveta, katera bo zastopala v slučajih celokupne naše interese. Namen „Samouprave“ v smislu pravil je: 1. da poučuje člane o zakonih in predpisih glede samoupravnih teles sploh, zlasti pa glede občinske uprave in to posebnih potrebah občin in o pospeševanju kulturnih in gospodarskih koristi občanov; 2. da čuva samoupravo občin in drugih samoupravnih teles v okviru veljavnih zakonov in zasigura pravilno izvrševanje vseh samoupravnih pravic. Društvo prireja redne in izredne društvene shode, strokovna predavanja o samoupravi, sklepa in odpošilja prošnje, spomenice in resolucije oblastvom in zakonodajnim odborom. Vabimo Vas, da pristopite! Javite svoj pristop na naslov: „Samouprava“, Ljubljana, tajništvo JDS, Narodni dom. Dr. Juro Hrašovec, župan v Celju. Ciril Pirc, župan v

Kranju. Dr. Rikard Karba, župan v Kamniku. Karel Rozman, župan v Novem mestu.

Prijava vinskega pridelka in kupljenega vina. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru nam poroča, da je min. za fin. odredil, da so proizvajalci vina v Slov. zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina finančni kontroli. Proizvajalci vina, ki opuste to prijavo, kakor tudi oni, ki ne prijavijo fin. kontroli prodane količine vina pred prodajo kupcu, se kaznujejo radi prestopka zoper red po čl. 85 troš. prav. (kazen 100 din. in ob vsaki ponovitvi 300 din.) Kupci vina pa, ki ne prijavijo kupljene količine vina pristojnemu oblastvu, pri katerem je plačati trošarino (oddelku fin. kontrole), se smatrajo za tihotapce in so podvrženi kazni iz člena 77 troš. prav. Ta kazen znaša, razen redne trošarine in zaplembe blaga, pet do deset kratni znesek prikrajšane trošarine.

Vsled čiščenja kotlov v mestem kopališču ostane isto od 6. do 11. februarja t. l. zaprto.

Politične vesti.

Iz narodne skupščine. V soboto, 28. jan. se je razpravljalo v skupščini o podaljšanju trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ker se pogajanja z Avstrijo niso mogla še dovršiti, je predlagal odsek, naj se dosedanja pogodba podaljša do 30. junija t. l. Pri tej priliki je poslanec Hohnjec zahteval, naj vlada doseže transitni promet na progi Špilje-Radgona. Ker v sobota seja ni bila sklepčna, se je pogodba sprejela v ponedeljek s 122 glasovi proti 35.

Upravna razdelitev. Odsek, ki je bil izvoljen za upravno razdelitev naše države, kakor je določeno v ustavi, svojega dela ni dovršil do naznačenega časa. Njegovi posli preidejo sedaj na zakonodajni odbor. Če tudi ta ne izvede razdelitve v določenem roku, bo morala vlada sama vzeti v roko zamišljeno razdelitev ter jo izvesti po ustavnih določbah.

Enotno nastopanje avstrijskih Slovanov. V Avstriji živi precej stotisočev avstrijskih Slovanov. Največ je Čehov, zlasti na Dunaju, potem Slovencev na Koroškem in štajerskih obmejnih krajih, pa tudi nekaj Hrvatov. Te dni sta češka dunajska občinska svetnika Machat in Klimeš odpotovala na Koroško, da stopita tam v stike s slovensko manjšino in se dogovorita o skupnem nastopu slovenske in češkoslovaške manjšine v Avstriji. Enaka pogajanja se bodo vršila tudi s burgenlandskimi Hrvati.

Krivci šibeniških dogodkov. Ko je v božiču nekaj italijanskih mornariških vojakov izzivalo po mestu Šibeniku, so se morali razburjeni hrvaški množici umakniti na svoje ladje. Domači orožniki so prepredili, da se Italijanom ni nič hudega zgodilo. Z ladij pa so začeli na mesto streljati, dolžeč Hrvate nasilstva. Uvedena preiskava pa je sedaj dognala, da so Hrvati nedolžni. Spopada so bili krivi italijanski vojaki sami, krivo pa je tudi italijansko poveljstvo, ki je brez vzroka streljalo na mesto.

Občinske volitve v Primorju. V nedeljo, 22. januarja so se vršile v zasedenem ozemlju primorskem prvokrat občinske volitve pod italijanskim gospodstvom. Italijani, zlasti fašisti, so napeli vse sile in poskusili vsa sredstva, da bi se čim manj Slovencev in Hrvatov udeležilo volitev. Vendar so volitve pokazale, da se tudi italijansko pošteno prebivalstvo odvrta od zagrizenega fašistovsko nacionalističnega bloka. V Trstu je zmagala laška zveza, ki je dobila 12.050 glasov, in ji pripade 64 odbornikov, 16 pa komunistom; ostale stranke ne bodo zastopane v tržaškem občinskem svetu, kako tudi ne Slovenci, ki so dobili 2591 glasov. V Gorici je dobila furlanska skupina, v katero so volili tudi Slovenci, 32 obč. svetnikov, fašistovska zveza pa le 8 odbornikov. V Voloski-Opatiji in Veprincu so podlegli naši Italijanom, s katerimi so volili vsi Nemci in Madžari in katerim je prišlo z Reke na pomoč

200 fašistov, ki so metali bombe, vdirali v volilne dvorane in trgali slov. volilcem glasovnice iz rok.

Tudi Jugoslavija bo pomagala vzdrževati Karla in Cito. Ministrski svet je sklenil, da mora tudi naša država prispevati k vzdrževalnini Karla in Cite Habsburg, na kar so pristale že Romunija, Češkoslovaška in Italija. S to podporo pa si pridobi naša država tudi pravico pri nadziranju Karlovem in Citinem.

Avstrijsko-češki sporazum. Pred božičem sklenjeno pogodbo med Češkoslovaško in Avstrijo je avstrijski parlament odobril v seji 26. januarja s 104 krščansko-socialnimi in socialno-demokratskimi glasovi proti 23 velenemskim glasom. Velenemci se boje, da jih ne bi ta pogodba ovirala pri združenju z Nemčijo.

Popoln poraz komunistov. V Pragi se je vršila 26. januarja seja mednarodnega kongresa strokovnih organizacij, ki je imela odločiti, ali se pridružijo moskovski internacionali. Za Moskvo je glasovalo 22.027 članov, medtem ko je bilo za Amsterdam oddanih 338.447 glasov. Ta izid je kongres sprejel z velikim odobravanjem.

Trgovinska pogodba z Nemčijo. V torek, 31. januarja je bila v skupščini sprejeta tudi začasna trgovinska pogodba z Nemčijo. Naš izvoz v Nemčijo je leta 1920 znašal polovico vsega našega izvoza in stoji Nemčija na tretjem mestu med državami, ki dobivajo od nas blago. Izvažali smo največ zelje, suhe slive in meso, uvažali pa železo, stroje, razne aparate, posebno električne itd. Promet med nami in Nemčijo je bil otežkočen, ker nismo dobivali blaga od Nemčije direktno in smo morali radi tega plačevati nagrade za posredovanje. Škoda je bila tudi na valutnem polju. Namesto v markah smo morali večkrat plačevati nemško blago z dragimi valutami, v lirah ali švicarskih frankih. To je nepovoljno vplivalo na našo valuto.

Čehi proti vzdrževanju Karla in Cite po nasledstvenih državah. Čehi se ostro upirajo, da bi morali za Karla in Cito plačevati, zlasti toliko, kolikor nima nobeden izmed državnih poglavarjev Male antante. Karel ima lastnega premoženja dovolj, da se lahko lepo preživlja.

Madžarska armada. Madžarski skupščini je bil predložen načrt madžarske vojske. Načrt določa v bivstvu to-le: Prezenčno stanje vojske, ki se nikakor ne sme zvišati, znaša 1750 častnikov, 2343 podčastnikov in 30.916 mož, skupaj 35.000. Vojska se izpopolnjuje iz prostovoljcev, častniški zbor pa sestoji izključno iz poklicanih častnikov. Predložen je bil tudi načrt glede policije in orožništva. Vsaka vrsta sme imeti po 12.000 mož. Policija in orožništvo se dopolnjujeta z naborom.

Veliko madžarsko zaroto v Kočičah je odkrila policija ter zaprla veliko število oseb. Zarotniki so hoteli vzhodno Slovaško odcepiti od Češke. Prevratno gibanje naj bi otvorilo madžarsko prebivalstvo, ki naj bi takoj razdrlo vse železniške proge in s tem preprečilo dohod vojaških vlakov. Kakor javljajo, je dala denar za to gibanje madžarska vlada

Razno.

Poroka kralja Aleksandra bo, kakor poročajo listi, na pravoslavno Veliko noč, ki bo letos isti dan kot naša. Ali bo poroka v Beogradu ali v Bukarešti, kar bi odgovarjalo željam in običajem romunskega dvora, še ni znano. Kronanje kralja bo po poroki in sicer v Beogradu. Kakor se domneva, bo slovesno kronanje na Vidov dan. Maziljenje kralja pa bo v samostanu Žiči.

Vojna škoda v Beogradu Beograjski občinski zastop je predložil reparacijski komisiji svoje zahteve glede vojne odškodnine. Mestna občina zahteva za deloma uničene, deloma odnesene predmete skupno 122 milijonov dinarjev odškodnine.

Zagrebski roparski napadalec prijat. V zadnji številki smo poročali o deklici, ktero

je hotel neki vojak roparsko umoriti. Vendar ni napadel deklice vojak Gjuro Vlasić, nego vojak Mahmutović iz Tuzle. Ko je deklica prišlo zopet k zavesti, je samo izjavilo, da je ni prvi vojak napadel, nego neki vojak iz Tuzle. Vojaška oblast je nato zbrala vse vojake iz Tuzle. Krivec se je izdal s svojim razburjenim in zmedenim vedenjem. Pri njem so našli še vseh 16.000 kron, zlato uro z verižico in tudi njegov bajonet je bil okrvavljen.

Petdinarski bankovci. Pred dnevi je poštno ravnateljstvo sporočilo vsem listom, da je finančno ministrstvo odredilo, da se vzamejo petdinarski bankovci iz prometa in da jih državne blagajne po 20. januarju t. l. ne smejo več sprejemati, pač pa jih bodo zamenjevale podružnice Narodne banke do 20. julija 1922, centrala pa celo do novembra 1922. Finančna delegacija doslej ni dobila od ministrstva iz Belgrada še nobene tozadevne naredbe. Finančna (deželna) blagajna in vsi davčni uradi morajo sprejemati petdinarske bankovce, dokler ne dobijo od finančne delegacije kakega drugega navodila. Če kak davčni urad ne bi hotel sprejeti petdinarskih bankovcev, naj se to takoj javi finančni delegaciji.

420 kron kg črnega kruha. Od 15. januarja so dunajski peki povišali cene kruha. 1 kg črnega kruha stane 420 kron, ena žemljica, ki tehta 3 in pol dkg, pa 30 kron. Hlebček belega kruha, ki je težak 32 dkg, stane 360 kron. S tem je postal za navadne neverižniške rodbine tudi kruh — luksus.

Bolnišnice v Zagrebu so tako prenapolnjene, da morajo bolnike odklanjati.

60-letnico obstanka slavi letos mariborska Čitalnica.

Kraljeva pot v Dalmacijo. Meseca marca poseti našega kralja njegova zaročenka Marija s svojo materjo. Obiskali bodo Beograd, od tam pa se bodo podali preko Sarajeva v Dalmacijo, kjer bodo ostali delj časa. V Dalmaciji se pripravljajo za sprejem kralja in njegove zaročenke velike slavnosti. Posebno slovesen bo sprejem v Dubrovniku, kjer se nastani kralj v staroslavnem knežjem dvoru. Iz Dubrovnika bo obiskal kralj tudi Split in Šibenik.

Silna zima v Ameriki. V Baltimoru in Washingtonu imajo nad meter visoko snega in silno zimo. Vsled obilega snega se je podrlo knikerbeško gledališče, pri čimer je bilo nad 100 oseb ubitih, nad 200 pa ranjenih.

Kaplan zmrznil v snegu. Kaplan Ernest Vidic iz Marenberga je bil že dalj časa bolan in je moral ostati že več dni v postelji. Imel je hude srčne in živčne napade, tako da je včasih izgubil popolnomo zavest. V takem deliriju je odšel 14. januarja zvečer neopažen, napol oblečen iz župnišča. Vsled slabosti in hudega mraza se je zgrudil v sneg, kjer so ga našli šele čez dva dni mrtvega.

Število kardinalov. Italijanskih kardinalov je danes 29, drugih pa 30. Med temi jih ima Francija 5, Anglija 2, Irska 1, Kanada 1, Belgija 1, Avstrija 2, Brazilija 1, Holandska 1, Madžarska 1, Poljska 2, Portugalska 1, Češka 1, ki ga je vlada odstavila in živi v pokoju, Jugoslavija pa nobenega.

Dihanje skozi nos. Dihanje skozi nos je najnaravnejše. Vdihani zrak se v nosu najprej segreje in prečisti-zlasti prahu in nalezljivih kali v njem — ter pride v dušnik in pljuča tako izboljššan, da ni od njega več nevarnosti za zdravje. Toda skozi nos je treba zrak ne samo sprejemati nego tudi izpuščati, t. j. izdihavati. Izdihani zrak je nasičen z vlago ter z njo orosi tudi notranjo površino nosu, njegove sluznice. Drugače bi se morale osušiti, popolna suhota v nosu pa ni samo neznosna, nego je tudi zdravju škodljiva. Suhe sluznice v nosu ne morejo pridrževati prahu in nalezljivih kali, vdihanih z zrakom.

Tobak in nalezljive kali. Mnogi mislijo, da tobakov dim uničuje nalezljive kali, pa jim je to nekak razlog, da ne opuste tobaka. Po novejših preiskavah strokovnjakov je doguano, da nima tobakov dim nobenega učinka na kali nalezljivih bolezni.

Sodna razdelitev apaške kotline. Ministrstvo za pravosodje je razdelilo Apaško kotlino na sodne okraje Gornja Radgona, Sv. Lenart in Maribor. K okrajnemu sodišču Maribor pripada občina Sladki vrh, k Sv. Lenartu občine Dražev vrh, Lokavce, Rožengrunt, Sčavnica, Velka in Trata, vsi drugi kraji pa pripadajo h Gornji Radgoni.

« • » **Gostilna** « • »

na račun se da s 15. marcem t. l. poštenemu invalidu. Pismeni oglasi na **Martina Korenjaka, Bukovci pri Ptuj.**

NAZNANILO.

Mojim spoštovanim odjemalcem iz Ptuja in okolice dajem naznanje, da se mi je posrečilo, dobiti za delo za gospode spretnega **prizezevalca,** sem torej v stanu, moje odjemalce v vsakem oziru zadovoljiti ter prosim za cenj. naročila.

S spoštovanjem

FRANC KOSI, krojaški mojster v Ptuj.

Dva prvovrstna konja

rujave in temno kostanjeve barve za težko in lahko vožnjo proda **Avgust Šošterič, trgovec in posestnik pri Sv. Vidu niže Ptuja,**

Samski uradnik

išče za se v kaki zasebni hiši stanovanje in hrano proti dobremu plačilu.

Stefan Rup & Soršak v Slov. Bistrici

prodana seno na drobno in vagone od juž. kolodvora Slov. Bistrica.

Izjava.

Podpisani **Alojz Pušnik** preklicujem, da bi dne 7. februarja 1922 izročil **Janezn Sagadinu** 4000 K v shrambo ali posojilo, ter ga zahvaljujem za odstop kazni.

Alojz Pučnik, posestnik v Slovenji vasi.

Tovarna za taninski ekstrakt v Majšpergu

pošta Ptujška gora pri Ptuj išče dobro ohranjeno **kočijo s 4 sedeži.** — Ponudbe na zgoraj omenjeno tovarno.

Proda se lepa hiša

z vrtom in kosom zemljišča v Stojncih. Več se izve v pisarni dr. **Toneta Gosaka** v Ptuj.

VILA z velikim vrtom ob glavni cesti v Ptuj, 5 minut od kolodvora, se ceno proda. Vpraša se pismeno ali ustmeno pri fotografu v Ptuj, **Ljutomerska cesta 16.**

Za Dijaški dom v Ptuj
se išče

starejši sluga.
Plača po dogovoru.

Učenca

za mlinarsko obrt sprejme **JANEZ POTRČ,** mlinar v Krčevini pri Ptuj.

Naznanilo.

Marija Vidovič, podomače Medved, posestnica v Stojncih 61 pri Ptuj, daje naznanje, da ona za svojega moža **Jožefa Vidoviča** nobene dolga ne plača, ker sem jaz sama lastnica posestva in mož nima ni stalnega in ni premičnega premoženja.

Motike,
poljske in haloške za vinograde ima v zalogi trgovina z železnino **Anton Brenčič** v Ptuj.

Tovarna za taninski ekstrakt v Majšpergu pošta Ptujška gora pri Ptuj kupuje **kostanjev les** po najvišjih cenah na vsako postajo Slovenije.

Kdor želi posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnistvu „Ptujškega lista.“

Svinjske kože

kupuje „**PETOVIA**“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj.

Josip Rože
trgovina s sadjem in perutnino
kupuje perutnino in plačuje najvišje dnevne cene.
Maribor, Tomanova ul. 5.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.
Cene nizke, postrežba točna.

Jadranska banka

BEOGRAD. Delniška glavnic: Kron 120,000.000.—
Rezerva: Kron 6,000.000.—

TRST — **ZADAR** — **OPATIJA** — **WIEN**

TRST — **ZADAR** — **OPATIJA** — **WIEN**

Naslov za brzojave: **JADRANSKA. BANCADRIA. ADRIABANK.**

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku z našimi izseljenci.

AFILIRAN ZAVOD FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortland Street New York City